



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De indulgentia quam fecit Apostolus. De malo incontinentiæ. G

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

qui abortum procurant, cum formatum est, & animatum puerperium.

De excusatione coitus, qua fit per hac bona. F

Cum ergo hæc tria bona in aliquo cōiugio simul concurrunt, ad excusationē coitus carnalis valēt. Quando n. seruata fide thori causa prolis cōiuges conueniunt, sic excusatur coitus, vt culpam non habeat. Quando vero deficiente bono prolis, fide tamē seruata conueniunt causa incontinentiæ, non sic excusatur, vt non habeat culpam, sed venialē. Vnde Aug. Coniugalis concubitus generandi gratia, non habet culpā: Concupiscētiæ vero satiantur, sed tamē cum coniuge propter thori fidē, venialē habet culpam. Itē hoc quod coniugati v. tū concupiscētia vtuntur inuicē, vltra necessitatem liberos procreandi, ponam in his pro quib. quotidie dicimus. Dimitte nobis debita nostra, &c. Vbi a. hæc bona desunt, fides scil. & proles, non videtur coitus defendi à crimine. Vnde in sententiolis Sexti Pythagorici legitur. Omnis ardentior amator propriæ vxoris adulter est. Item Hiero. Sapiēs iudicio amat coniugē, non affectu: non regnat in eo impetus voluptatis, nec præceps fertur ad coitum. Nihil est scēdus, quam vxorem amare quasi adulteram. Qui dicunt se causa humani generis vxoribus iungi, imitentur saltē pecudes: & postquam venter vxoris intrumuerit, non perdent filios, nec amatores se vxoribus exhibeant, sed maritos. Idem, In matrimonio opera liberorum concessa sunt, voluptates autem, quæ de meretricum amplexibus capiuntur, in vxore sunt damnatæ.

De indulgentia Apostoli, quomodo sit accipienda. G

Sed si concubitus qui fit causa prolis, culpa caret: *1. Cor. 7.* quid Apost. secundum indulgētiā permittit? ita enim ait. Hoc a. dico secundum indulgētiā. Cui n. præstatur venia, nisi culpæ? Per hoc etiam quidā probare volunt nuptias esse peccatū. Sed vt prædictum

Matth. 6. b
Hiero. ad c.
18. Ezech. 30.
5. lib. 1. contra Iovinianum, t. 2.

dictum est, indulgentia alia est concessionis, alia permissionis. Egerat Apost. de nuptiis, & de carnali coitu: & ad utrumque retulit illud. Hoc a. dicitur secundum indulgentiam. Indulgentur n. nuptiæ secundum concessionem, & concubitus nuptialis, qui fit tantum causa prolis. Concubitus vero, qui est præter necessitatem generandi ob incontinentiam, indulgetur secundum permissionem: quia ibi est aliqua culpa, sed levis: ideoque non iubetur, nec conceditur, sed permittitur: quia non est laudabilis, sed venialis.

*Glos ord. ad
id, 1. Cor. 7.
hoc autem
secundum.*

De hoc Aug. sic ait. Fortè aliquis dicet, Si veniam concessit Apost. ergo peccatum sunt nuptiæ. Cuius veniam, nisi peccato conceditur? Planè quod infirmitati permittit secundum veniam audeo dicere peccatum esse, veniam namque concedens Apost. concubitum attendit conjugatorum, ubi est incontinentiæ malum. Incontinentiæ malum est, quod vir cognoscit uxorem etiam vitra necessitatem procreandi liberos, sed & ibi est nuptiarum bonum. Non enim quia incontinentia malum est, ideo conjugium. Ubi est concubitus præter intentionem generationis non est bonum, non propter illud malum culpabile est hoc bonum, sed illud malum fit veniale propter bonum nuptiale: quod non reprehendit Apost. sed malum incontinentiæ. Idem. Concubitus qui non fit causa prolis, nuptiæ non cogunt fieri, sed impetrant ignoscere: si tamen non sit nimius, ut impediatur tempora, quæ orationi debentur: nec immutetur in eum usus, qui est contra naturam. Concubitus enim necessarius causa generandi, inculpabilis, & solus nuptialis est. Ille vero qui vitra necessitatem progreditur, non rationi, sed libidini obsequitur: & hoc non exigere sed reddere coniugium ne fornicetur, ad coniugem pertinet. Si vero ambo tali concupiscentiæ subiguntur, rem faciunt, quæ non est nuptiarum: cuius delicti non sunt nuptiæ hortatrices, sed deprecatrices. Decus quidem conjugale est castitas: procreandi & reddendi carnalis de-

*Aug. in lib.
de bono conjugali c. 10.
tom. 6.*

Ibid. c. 11.

biti f
cato
pferi
rent
dus e
quoc
pagin
volu
prop
go pr
circa
lud,
se. Ne
tia, a
ptiæ.
sunt:
causa
para
iunx
infid
iuges
exige
sanct
pecc
præc
dicer
carn
Sec
seent
esse d
Et n
esse.
pecca
dum
re. ec
pecca
biti

biti fides, hoc est opus nuptiarum, & ab omni peccato defendit Apost. dicens. Non peccat virgo si nupserit. Cum ergo culpabilis non sit generandi intentione concubitus, qui propriè nuptijs imputandus est: quid secundam veniã concedit Apost. nisi quod coniuges debitum carnis exposcunt, nõ propaginis voluntate, sed libidinis voluptate? quæ tñ voluptas nõ propter nuptias cadit in culpam, sed propter nuptias accipit veniam. Immoderata ergo progressio secundum veniã conceditur. Quocirca & hinc laudabiles sunt nuptiæ: quia etiam illud, & non pertinet ad se, ignosci faciunt propter se. Non n. iste concubitus, quo servitur concupiscentiæ, agitur, vt impleatur foetus, quæ postulant nuptiæ. Omnino ergo in genere suæ nuptiæ bonæ sunt: quia fidẽ thori servant, & prolis suscipiendæ causa vtrunq; sexum commiscerent, & impietate separationis horrerent. Sanctitati etiã coniugij nec coniunx infidelis obesse potest, sed potius fidelis pdest infideli, vt Apost. docet. Ex his ostenditur, & coniuges, qui causa prolis tantum cõveniunt, vel qui exigentibus debitum reddunt, defendit à peccato sanctitas coniugij, bonumq; nuptiale. Si n. absque peccato non posset fieri concubitus coniugalis, non præcepisset Dominus post diluuium eos copulari, dicens: Crescite & multiplicamini: cum iam sine carnali concupiscentia non possint commiseri.

Quod non omnis delectatio carnis peccatum est. H

Sed forte aliquis dicet, omnem carnis concupiscentiam & delectationẽ, quæ est in coitu, malam esse & peccatũ: quia ex peccato est & inordinata. Et nos dicimus illã concupiscentiam semper malũ esse, quia foeda est, & pœna peccati: sed hõ semper peccatum est. Sepẽ n. delectatur vir sanctus secundum carnẽ in aliqua re, vt requiescẽdo post laborem, edendo post esuriem: nec tñ talis delectatio est peccatum, nisi sit immoderata. Sic & delectatio

1. Cor. 7. e
Aug. ca. 14.
de nupt. &
conc. 1. t. 7.

Aug. cap. 16.
lib. 3. contra
Iulianum
haeretic. 1. 7.

1. Cor. 7. b

Gen. 9. e